

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In quo hæreses & mores Pelagij contra naturæ humanæ sanitatem,
ægritudinem & medicinam ex S. Augustino recensentur ac refutantur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

19. Alia nonnulla dogmata Pelagij in quibus elucet indoles ejus. Transitus
ad mores ejus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13650

vocabat Iulianus) didicerant, vel quid locuti fuerant de primo homine Adam & eius coniuge, de prima eorum pravitate, de serpente astuta, de nuditate corporis ante peccatum sine confusione, & confusione continuo post peccatum? Quid demum tale audierunt, quale illud est quod ait Apostolus: Per unum hominem peccatum (originale) intravit in mundum. & per peccatum mors &c. Harum litterarum illi atque huius vitæ expertes, quid de hac re sapere poterunt? Et tamen in huiusmodi puræ naturæ figmento tota hæresis Pelagiana comprehenditur. Hinc etiam fluxit eorum maximeque Iuliani de voluptatis seu concupiscentiæ velut naturali bono sententia, quam à Divomacho & Calliphonte didicerant, qui, ut idem ait, coniungendam voluptatem arbitrati sunt honestati.

Neque vero dogmata Pelagiana tantum, sed & arma quibus à suis authoribus propugnata sunt, ex Philosophorum officina prodierunt. Quod usque adeo verum est, ut si Philosophiæ garrulitatem subtrahas, uno flatu tota hæresis dissipetur. Significavit hoc Augustinus cum Iuliano exprobrans defensionis inopiam tantò ineptius, quantò doctius de Dialecticis acuminibus præfumentis: *Quæ tu, inquit, si non didicisses, Pelagiani dogmatis machina sine architectonecessario remansisset.* Unde damnati ab Ecclesia ad Philosophos fugiebant tanquam eorum iudicio à damnatione solvendi.

Ad hoc redacta est, ait idem Augustinus, hæresis vestra ut gemant sectatores vestri non inveniri Dialecticos iudices in Ecclesia de scholis Peripateticorum sive Stoicorum à quibus positus absolvi.

Porro sicut hæresim Pelagianam sola Philosophia peperit, ita quotquot postea inter Christianos divinæ gratiæ puritatem prædominanti libertatis humanæ mixtione adulteraverunt, Philosophiâ lenocinante seducti sunt. Quid enim olim tot Augustini lucubrationibus divinarum Scripturarum auctoritate formati, tot Pontificum decretis, quibus gratiæ sinceritas declarata fuerat, Massilienses oblectari fecit, & quasi novam conciliandam cum ea libertatis viam quærere, nisi Philosophia? Hac enim persuasi sunt ex victrice gratia liberi arbitrii interitum sequi. Quid in nostro sæculo sopitas illas tot sæculis contentiones de gratiæ auxilijs suscitavit, nisi eadem Philosophia?

Nam quidquid humanarum rationum jam olim destructum & Ecclesiæ iudicio sepultum fuerat, quasi nova suborta luce denuò ab inferis revocatum est, & ad tuendam quasi dominam illam libertatem Philosophia animante conversum, ex quo tanta confusio in divinæ gratiæ doctrinam consecuta est, ut dum relicta certæ traditionis Ecclesiasticæ viâ unusquisque ad rationis tramitem revocat quicquid in Scripturis vel obscurum, vel etiam planum est, labyrintho aliarum opinionum distractus nihil incertius esse iudices quàm quod olim extra controversiam esse putabatur, ex una quippe viâ recta absquos multos tramites, ut

ille de Philosophiæ finijs Christianis loquitur, & inextricabiles secedunt. Nam quo tradita explicataque semel veritatis planior erat simplicitas, eò magis inquieta subtilitas invenit vel iniecit scrupulos, & id quod invenerat certum incertis miscendo etiam fecit incertum.

Semper enim interpolatrix veritatis Christianæ non integratrix nimia Philosophia fuit, dum neque satis credit divina & fixa esse quæ interpolantur, neque satis intelligit humana esse quæ verisimili novitate blandiuntur. Cui malo medendo parum prodest reddere rationem nisi

addatur auctoritas, ut jam olim de Massiliensibus observavit Hylarius, quam transgredi indefatigabiliter contentiosa corda non possunt. Nam quæ semel Pontificum decretis constituta sunt, Patrumque doctissimorum eruditione explicata atque defensa nullo promptius quam traditionis objectu contra Philosophicas argutias muniuntur: ex cuius deinceps immobili stabilitate & fide, humanæ rationeula velut parricidales pugioneula confringendæ sunt. Nam quod olim Augustino adversus Aristotelicos Pelagianos dimicanti expeditissimum visum est, hoc adversus omnes gratiæ interpolatores Philosophiâ armatos tutissimum videri debet, ut ante omnia eorum fragilis & quasi

arguta novitas sola Sanctorum Patrum auctoritate, hoc est traditionis compendio conteratur. Sed de Philosophicis Pelagianorum strophis, infra pluribus. Nunc alia quædam Pelagianorum placita, strictim attingenda sunt & mores depingendi.

Alia nonnulla dogmata Pelagij, in quibus elucet indoles ejus. Transitus ad mores ejus.

C A P V T X I X.

SUNT & alia quædam sive dogmata, sive dicta Pelagij, quæ quamvis non ita perspicuum cum natura vel gratia, sine erroribus hæcenus explicatis conjunctionem præ se ferant, indolem tamen Pelagianam ita redolent, ut ex eodem spiritu præsumptionis proficisci videantur. Nam simul atque repudiata divini adjutorij necessitate excussisset Christianæ submissionis jugum, in

omnibus pæne cæteris dictis atque scriptis ambulare cæpit in mirabilibus super se; & amisso pondere humilitatis, quo humana infirmitas deorsum premitur, in altissima quæque præcipitia vento vanitatis abreptus est. Nam sive cætera ejus doctrinalia pronuntiata ponderemus, sive moralium institutionum aculeos quibus lectores ad amplectendam virtutem stimulat, in omnibus ea passim occurrunt, quæ

quæ singularitatem, inanitatem, & superbiam spirant. Siquidem plerumque relicta mediocritatis via, quæ ab illius pestis aflatu tutissima esse solet, extrema sectatur.

Epist. 88. & 87.

Hinc illud primum, quod in doctrina Pelagij Augustinus sæpe reddidit: *Non debere iurare (seu jurari) omnino.* Nimirum quia jurando sæpius in peccatum labimur, preposterò studio perfectionis ipse in alterum extremum rapitur. Cujusmodi est & illud, quod in libro Capitulorum Pelagius posuit titulo 14.

Apud Hier. lib. 1. Dial. ad vers. Pelag.

Serv. m. Dei nihil amarum de ore suo, sed semper quod dulce est & suave, debere proferre. Quasi vero non lubinde ut adversus eum ex Apostolo observat Hieronymus: *Per dulces sermones & benedictiones seducant nonnulli corda*

Apud Hier. ibid.

centum. Veritas enim sæpe amara est, rugosa frontis, ac tristis, inquit, offenditque correctos. Item aliud titulo 73. *Civ. suorum unius debere esse patientia ut si quis sua auerere voluerit, gratanter amittat.* Quod à Divo Hieronymo reprehenditur, non quod aliquid, inquit, sceleris in hac sententia sit, sed quod: *bi. ue medicaria exprobandis, transcas & magna sceleris.* Rem acutè tigit. Nam continuò & aliud non dissimile adjungit ab eodem Sancto pari ex

A causa reprehensum: *Gloriam vestrum & ornamentorum Deo esse contrariam.* Quid illa duo, quæ titulo sexagesimo quarto & sexagesimo primo sui libri collocat, nonne utriusque extremi affectatione venatricem singularitatis indolem produunt? *Inimicos dicit ut proximos ibid. diligendos.* Et mox: *Inimico nunquam esse credendum.* Quæ quamvis perspicuum sit, ut Hieronymus notat, inter se repugnare, maluit tamen illis locutionum excessibus suæ doctrinæ perfectionem ostentare, quam Scripturarum, quæ simpliciter inimicòs diligendos prædicant mediocritate esse contentum. Ex eadem vena & istud fluit quod Divus Augustinus magnopere reprehendit: *Divitem manentem in divitijs suis regnum Dei non posse ingredi, nisi omnia sua venderit; nec prodesse eidem posse, si forte ex ipsis divitijs fecerit mandata.* Ita non sufficiebat communi Christianorum vitæ Evangelicæ, quæ ipsi sectari videbantur, proferre consilia, nisi universos in seculo rem familiarem administrantes vana contumaciæ & superbia condemnarent. Er hæc de Pelagianorum dogmatibus ac doctrina sufficient. Nunc pauca de moribus eorum dicenda sunt.

Immanis superbia proprius Pelagij character & omnium discipulorum ejus.

C A P V T X X.

NAM si mores eorum & morales institutiones consulas, omnia eodem illo vanitatis & arrogantiae colore tincta reperies. Superbia namque propriissima Pelagianorum omnium labes est & quasi character, quo à diabolo insigniti sunt ut à cæteris hæreticis discernantur. Nam quamvis illud Augustini generaliter verum sit, *superbia mater omnium hæreticorum*, quia superbia generaliter dissensionem parit, charitatem unionem: aliud est tamen quod singulæ hæreses quamvis non sine superbia genitæ recte solent. Aliæ namque rebellionem & anarchiam, aliæ luxum, aliæ luxuriam, aliæ crudelitatem, aliæ blasphemiam in divinitatem, aliæ aliud vitium aperte profitentur. Quod in omnium suorum sectatorum moribus pariunt. Superbiam sibi Pelagiana fastumque vendicavit, quem in omnibus suis dogmatibus à primo usque ad ultimum scopum habet, quemadmodum ex omnibus illis quæ hæcenus disseruimus, apertissime liquet. Ut non immerito ista hæresis diabolo primo genita vocari possit ac debeat. Nam sicut ipse affectando quod erat Dei per superbiam lapsus est, & persuadendo quod futuri essent sicut Dñs, primos homines labi fecit, ita eundem illum affectum divinæ potestatis æmulum, unde in creaturam rationalem omnium calamitatum series velut fonte prodijt, Judæis inspirando,

Lib. cont. Epist. fund. 5. 6.

A & in Pelagio propagando, unicum lapsorum remedium divinam gratiam interimit, qua possent ex damnationis miserijs liberari. Quid enim ægris illis desperatius qui lethaliter agrotantes & tantum non morti traditi, non solum se sanissimos & fortissimos putant, sed insuper medicum velut importunum cædunt? Hoc proprium est Pelagiani erroris malum. Omnes enim de parvulis dicunt: *Aufer te hinc, innocentes istos, non est opus sanis medicus, sed male de pecc. meritis habentibus: Nam sani sunt prop. et quos medicum & venis. quæruis: omnes majoribus dicendum tradunt: 18. Si volo iustus sum, si nolo iustus non sum. In potestate habeo iustum esse & iustum non esse. Et, Nos ipsi Lib. de nat. nos ipsos iustificamus. Nam adepta remissione & gratia. 31 peccatorum, per lib. rum arbitrium ipse homo se ipsum fabricat iustum: atque ita potest esse sine peccato quem admodum Deus. Qua profellione quid fastuosius, quid medici gratiæ & adventui capitalius, quid insanius & apostaticis Luciferi vocibus congruentius dici potest? Illius enim superbientis vox est: *Ascendam super altitudinem nubium, similis ero Altissimo: illius prima in homines inspiratio: Eritis sicut Dñs. Hunc ergo superbientis animi affectum, velut characterem sibi proprium Pelagiana hæresis hæreditavit, qui in omnibus eorum dictis & factis emicat. Hinc Augustinus a impudentiam a Lib. 3. ad Pelagianorum & insanam superbiam vocat, & Bonif. 4. 7. b superbissimam vanitatem. Hinc Hieronymus: Epist. ad Tu per superbiam ad astra sustollis. Et rursum: Cresph. Tu ipse,**

Aug. lib. 2. de nat. 44. Genf. 3.

Lib. 2. oper. imperf. fol. 450. Lib. de gub. Pelag. 1. 35.

Lib. 2. oper. imperf. fol. 450. Lib. de gub. Pelag. 1. 35.

Isaie 14. Genf. 3.

Lib. 3. ad Bonif. 4. 7.

Epist. ad Cresph.